

регулярної рухової активності, підвищення фізичної підготовленості, здорового способу життя.

Формування позитивного ставлення до власного здоров'я та позитивної мотивації на здоровий спосіб життя – це процес сприяння студентів в усвідомленні ними здоров'я, як найвищої життєвої цінності, переконання дбати про своє здоров'я шляхом дотримання правил здорового способу життя, включення у процес його індивідуальних можливостей і здібностей.

Список використаних джерел

1. Андрищенко Т.К. Формування здоров'язбережувальної компетентності як соціально-педагогічна проблема. *Наук. вісн. Волин. нац. університету ім. Лесі Українки: Пед. науки.* 2012. № 7.

2. Бондаренко О.М. Формування валеологічної культури особистості як шлях реалізації вимог принципу гуманізації освіти. *Проблеми гуманізму і освіти: зб. матеріалів наук. - метод. конф.* Вінниця: Універсум Вінниця, 2002. Т.1.

3. Ващенко О., Свириденко С. Готовність вчителя до використання здоров'я збережувальних технологій у навчально-виховному процесі. *Здоров'я та фізична культура.* 2006. № 8.

Небельська Світлана

викладач економічних дисциплін, спеціаліст вищої категорії

Небельський Віталій

викладач історії і права, спеціаліст вищої категорії

Нестор Марія

викладач хімії, біології, екології,

спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

Чернівецький коледж

Львівського національного аграрного університету

м. Чернівці

ВИКОРИСТАННЯ МЕНТАЛЬНИХ КАРТ НА ЗАНЯТТЯХ У ВНЗ І-ІІ РІВНЯ АКРЕДИТАЦІЇ

Світ науки і техніки, що активно розвивається, з кожним днем збільшує потік інформації. Отже, зростає і обсяг навчального матеріалу, вимоги до якості його засвоєння студентами. Все це вимагає застосування методу «згортання» великих блоків інформації до найголовніших понять. Виходячи з вищевикладеного завдання педагога полягає у максимальній оптимізації й структуруванні нового матеріалу, зроблені його більш наочним і зрозумілим, що у свою чергу допоможе сформувати успішну, творчу, самодостатню особистість, гідного громадянина своєї країни. Розвиток у студентів

самостійного креативного мислення, підготовка їх до творчої праці, безперервної освіти досягається за рахунок формування навичок самостійної роботи з підручниками, словниками, довідковою літературою, планування власної діяльності тощо. Зауважимо, що головною умовою при цьому стає перетворення традиційного навчального процесу, побудованого на засадах суб'єкт-об'єктних відносин педагогів зі студентами, на освітній простір життєтворчості, насичений різноманітними новаціями.

Отже, завдання навчальних закладів зводиться до того, щоб навчити вчитися. Виходячи з цього, виникає конфлікт невідповідності між збільшенням обсягу навчальної інформації та фактором обмеженого часу навчання. Ця проблема може бути вирішена за рахунок оптимізації навчального процесу через систематизацію, структурування, і одночасно розширення навчального матеріалу шляхом використання ментальних карт.

Виходячи з цих позицій британський письменник і автор книг з популярної психології Тоні Бьюзен (Tony Buzan) – родоначальник ментальних карт – і взяв таку назву. Переклад може бути різним: ментальні карти, карти-розуму, карти думок, інтелект-карти, карти пам'яті, тощо, але ключовим буде залишатися слово «карта».

Ментальні карти – це сукупність діаграм і схем, котрі в наочному вигляді демонструють думки, тези, пов'язані між собою та об'єднані загальною ідеєю; спосіб зображення процесу загального системного мислення за допомогою схем; зручний інструмент для відображення процесу мислення та структуризації інформації у візуальній форм.

Залежно від обсягу або застосування Т. Бьюзен розрізняє такі типи ментальних карт:

- стандартні карти (standard maps) – безліч класичних ментальних карт, що слугують для засвоєння, запису ідей і розкриття власної індивідуальності;
- швидкісні карти, або карти-блискавки (speed maps) стимулюють розумові процеси (що я знаю з цієї теми). Картою може стати, наприклад, короткий одноколірний конспект, зроблений перед заняттям;
- майстер-карти (master maps) – дуже об'ємні карти цілої галузі знань, наприклад за матеріалами одного семестру. Вони часто складаються безперервно і призначені для загального огляду з усієї теми;
- мега-карти (mega maps) пов'язані одна з одною. Це – центральна карта (з відносно малою кількістю рівнів), яка пов'язана з наступними, у яких представлені деталі або додаткові аспекти. [1]

Програми для створення ментальних карт off-line:

- 1) **FreeMind** – безкоштовна програма для створення ментальних карт, яка працює на будь-якій платформі, що підтримує Java.
- 2) FreeMindMap-Freeware - безкоштовна програма, побудована на векторній графіці.

Програми для створення ментальних карт on-line:

- 1) **BubblUs** (www.bubbl.us) - безкоштовна on-line програма із зручною

навігацією. Ідеально підходить для проведення мозкового штурму.

2) **MindMeister** (www.mindmeister.com) варта уваги для тих, у кого невеликі дизайнерські запити естетика. Хоча, навіть у безкоштовній версії програма володіє досить широким функціоналом: різні стилі і кольори блоків, зміна кольору тексту і його накреслення.

3) **Coggle** (www.coggle.it) – інструмент, що передбачає окрім тексту використання, схем, малюнків, посилань на інші Інтернет-сторінки, зміну кольорів, збереження готової схеми в декількох форматах (PDF чи PNG) та інтеграцію з Google Drive.

4) **XMind** (www.xmind.net) – популярна крос-платформена програма (Windows/Mac/Linux) для складання ментальних карт. Існує кілька версій: безкоштовна з урізаними можливостями і платна з розширеним функціоналом.

Пропонуємо 8 простих правил створення ментальних карт:

1. Починаємо з центральної ідеї посередині чистого аркушу, використовуючи малюнок і хоча б 3 кольори.

2. Використовуємо картинки, символи, коди і заповнюємо ними весь вільний простір.

3. Вибираємо ключові слова і друкованим текстом наносимо на гілки, використовуючи верхній та нижній регістр.

4. Кожен елемент (слово/картинка) повинен мати власну гілку.

5. Лінії повинні бути з'єднані, починаючи від центральної ідеї. Центральні лінії товстіші, органічні і текучі. Всі наступні гілки стаючи тоншими в залежності від радіального розходження від центру.

6. Робимо лінії такої ж довжини, як і слово/картинка.

7. Використовуємо кольори на власний розсуд і на всій карті пам'яті.

8. Використовуємо акценти і показуємо асоціації на своїй карті пам'яті.

Розкриємо найбільш поширені способи використання ментальних карт (табл. 1.1).

Таблиця 1. Способи використання ментальних карт

Мозковий штурм	Створення нотаток	Планування	Управління нарадою
вільний потік ідей, наштовхує на нові думки через асоціації	більш ефективно можна робити нотатки, оскільки більш легко їх можна переглянути і запам'ятати	розробка планів проєктів, бізнес-стратегії, планування заходів тощо	підготовка і поширення інформації для зустрічей, створення швидких презентацій, призначення завдань

Таким чином, використання ментальних карт: покращує пам'ять; надають вільний потік ідеям; структурує інформацію, дозволяючи відображати ієрархію і відносини між окремими темами, даючи можливість бачити загальну картину; покращує зв'язок. Хмарний майндмепінг дозволяє зміцнити більш ефективно співпрацю між викладачами і студентами. За допомогою карт можна легко візуалізувати і пояснити навіть комплексну проблему.

Список використаних джерел

1. Блог Тоні Бьюзена URL : <http://www.thinkbuzan.com/intl>.
2. Карти розуму URL: <https://sites.google.com/site/kartyrozumu/>
3. Техніка інтелектуальних карт (mind mapping) для організації думок і не тільки URL: <http://world-ny.com/mind-mapping-technique/>

Недільська Уляна
канд. с.-г. наук, доцент
Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

ФІЗІОЛОГІЯ РОСЛИН ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНА ОСНОВА АГРОНОМІЧНИХ НАУК

Україна має великі можливості розвитку рослинництва з урахуванням досягнень сучасної фізіології рослин. У підготовці фахівців аграрної галузі курс фізіології рослин посідає одне з центральних місць. Це визначається простою істиною: врожай сільськогосподарських рослин є підсумком їхньої життєдіяльності, росту і розвитку залежно від метаболічних процесів. Сукупність цих біологічних феноменів становить основу технологічних рішень, прийнятих у галузі рослинництва, селекції і землеробства. Тому розуміння законів життєдіяльності рослин і вміння використовувати їх для керування продукційним процесом складає важливий компонент професійної підготовки фахівця сільського господарства [1].

Сучасна фізіологія рослин аналізує процеси, що проходять на різних рівнях організації: молекулярному, субклітинному, клітинному, тканинному і цілого організму. Однак, слід відмітити, що в рослині всі процеси взаємопов'язані. Зміна одного з них відображається на всій життєдіяльності організму. Пізнавати закономірності життя органічної природи на конкретних прикладах з рослинного світу можна отримати розуміння проявів їх функцій у всій його багатогранності. Фізіологія рослин розкриває єдність організму і умов середовища, взаємозв'язок і взаємообумовленість всього рослинного організму та окремих його частин. Вивчення закономірностей життєвих процесів у рослин розкриває важливу роль, яку відіграють рослини на нашій планеті.

Фізіологія рослин як, теоретична основа рослинництва і землеробства розробляє й науково обґрунтовує численні заходи в сільськогосподарському виробництві, які спрямовані на підвищення врожаю та поліпшення його якості. Зокрема, спостерігається підвищення антропогенного навантаження на природу, глобальне потепління клімату, розширення посушливих й засоленних територій, збільшення майже в два рази населення планети. Нині одним із актуальних і перспективних напрямків в біології є розкриття механізмів